

6 KONSEKVENSBESKRIVNING

Planförslagets konsekvenser redovisas dels i kap 3 under respektive delområde, dels övergripande i detta kapitel. Analysen har utvecklats successivt och sammanfattas i en sektorsövergripande riktninganalys.

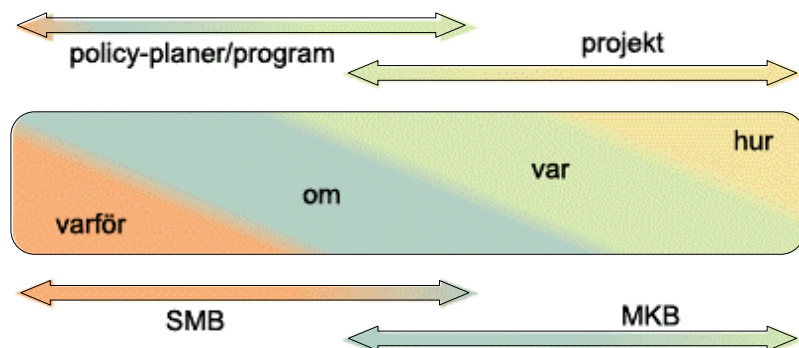
Konsekvensbedömning och fysisk planering

Syfte

Översiktsplanens innebörd och konsekvenser skall kunna utläsas utan svårighet (PBL 4 kap 1§ tredje stycket). Beskrivningen ska växa fram tillsammans med förslagen och vara klara vid planens utställning i enlighet med 4 kap 8§ andra stycket PBL.

Metoder för översiktliga konsekvensbeskrivningar

Översiktsplanen utgör grund för mer handlingsinriktade planer och program. Konsekvenser av översiktliga planer och program görs schematiskt och kan följa flera olika metoder. *Strategisk miljöbedömning (SMB)* och *riktninganalys* är exempel på sådana generella tendensbeskrivningar.

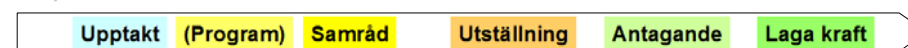

Avsikten är att utveckla konsekvensbeskrivningen varefter olika frågor och projekt utvecklas.

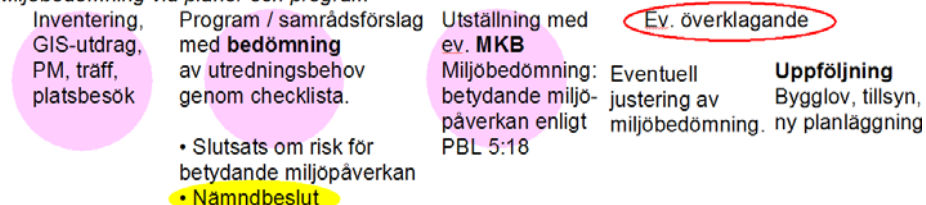
Konsekvensbeskrivningar vid detaljplaner

Om planförslaget kan leda till betydande miljöpåverkan enligt PBL 5:18 ska en särskild miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. Behovet av MKB bedöms genom en checklista i planläggningens tidiga skeden. Huruvida risk för betydande miljöpåverkan föreligger eller ej avgörs antingen i en checklistans preliminära miljöbedömning eller i MKB-dokumentets slutliga miljöbedömning.

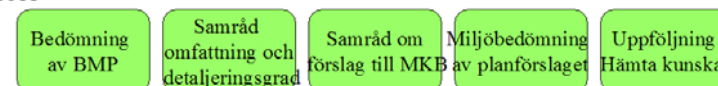
Planprocess

Miljöbedömning vid planer och program

MKB-process

Planförslaget och dess konsekvenser i huvuddrag

Planförslaget består av markreservat, förslag till inriktningar, planeringsförutsättningar och skälen till planens utformning och de åtgärder som kommunen avser att vidta för att fullgöra planen.

Planen omfattar ett brett kunskapsunderlag med sektorsvisa presentationer, analys av starka och svaga sidor, riktlinjer och markreservat.

Huvudinriktning

Planens primära syfte är bostads- och arbetsplatsförsörjning; att bereda väg för bostadsbyggande i lägen som har bra lokalt serviceutbud och når en stor arbetsmarknad med pendeltåg och väl utbyggda vägar.

Stadsbyggnadsidé är trädgårdsstaden som satellit till omkringliggande städer. Orten ska präglas av småskalighet, närhet och variation av utbudet varor, tjänster och socialt liv.

Planen förordar fortsatt utveckling av verksamhetsområden i anslutning till motorväg; bättre interna kommunikationer och trafiksäker gång- och cykeltrafikmiljö. Grönområden kan minskas, men i så fall ersättas i perifera områden.

Riktningsanalys

Bedömningskriterier för en värdebaserad kvalitetsdiskussion

Värdering av planen utgår från 10 aspekter vi anser vara centrala för en bred konsekvensbedömning. Här noteras tendenser som kan påverka i positiv riktning och problem som kan motverka avsedda mål. Vissa frågor kan inte besvaras, andra bedöms inte ge någon förändring.

10 frågor kring planens nytta, effekter och bieffekter.

1 Sociala konsekvenser: Ger planen förutsättningar för socialt engagemang och minskad segregering? Stärker planens förslag till fysiska strukturer kontakterna med omvärlden?

Mantorps geografiska läge och goda infrastruktur gör orten till en plats med stort omland. Planens övergripande strategi och mål är att utnyttja Mantorp läge som nod i regionens nätverk av städer. Fortsatt satsning på handel och upplevelseattraktioner för en regional

marknad innebär att Mantorp fortsätter vara en mötesplats med attraktivt utbud för en regional marknad. Genom Mobilia-området erbjuds orten betydligt större utbud än vad som är brukligt i orter av motsvarande storlek. Lokala aktiviteter, föreningsliv och kontakten med omvärlden är viktiga. Planen behandlar mötesplatser, kontaktytor, trygghet, miljöer för män, kvinnor och barn.

Vägval: Kommunen förordar en sammanhållen, tätare bebyggelse i anslutning till resecentrum och glesare villabebyggelse i dess randområde. Samordning av idrottsverksamhet pågår, liksom sammankoppling av angränsande orter. Syftet är att utveckla underlaget för kollektivtrafik. Nya järnvägsspår är ett framtida vägval, där kommunen ännu inte tagit ställning för någon korridor. Med nya spår genom orten kan turtätheten öka; samtidigt ökar barriäreffekten.

Problem: Det storskaliga utbudet vid Mobilia-området motverkar serviceutbud i nära anslutning till bostäderna. På sikt kan ökad befolkning ge ökat serviceunderlag i centrala lägen som stationen och torget.

Finansiering gynnar idag enskilt byggande, vilket kan skapa ensidighet. Försök görs att bjuda in olika aktörer för bostadsbyggandet som utvecklar olika hustyper och upplåtelseformer.

2 Tillväxt: Ger planen förutsättningar som bidrar till ekonomisk tillväxt och ekonomisk välfärd i kommunen?

Planen uppmärksammar planlagd outnyttjad mark för verksamheter och anvisar nya lämpliga områden för mer verksamhet nära motorvägsanslutning. Genom hänsyn till riskfaktorer skyddas företagets fortsatta verksamhet och utveckling.

Vägval: Att utveckla områden kring Mobilia, Klämmestorp eller öppna upp nya ytor mot Viby, vilket kräver ny trafikangöring. Efter

att nya trafikleder mot söder kan besöksnäringar utvecklas i direkt anslutning till pendeltågstationen.

Problem: Vissa markägare ligger på mark för spekulation med en orealistisk, eller alltför långsiktig syn på markvärde.

3 Genomförbarhet: Är de föreslagna strukturerna möjliga att genomföra i begränsade etapper så att de har möjlighet att realiserar?

Flertalen områden kan utvecklas efter hand som behov uppstår.

Vägval: Planen tar inte ställning till valet mellan bandstad och rundare ort kring tågstationen – utan anvisar möjligheten att göra både och. Förmodligen sker det ena inom överskådlig tid och det andra på lång sikt.

Problem: Markägande sätter gränser för utbyggnad. Utbyggnad söderut kräver stor tröskelkostnad för nya trafikleder och överfarter.

4 Osäkerheter om framtiden: Kommer de strukturer vi bygger upp att fungera även med förändrade förutsättningar?

Planen söker utveckla stabila fysiska strukturer. Robusthet eftersträvas. Framtiden kan dock bära med sig ändrade livsstilar, högre energipriser och andra förändringar som vi inte kan föreställa oss idag. Vad som är hållbar utveckling på lång sikt är svårt att veta.

Bostadsutbyggnaden beror till stor del av möjligheten att resa med bil och pendeltåg. Evenemang vid Mantorpstravet och Mantorp Park motorbana samt handeln vid Mobilia är huvudsakligen baserad på bil, men kollektivtrafik bör kunna kopplas till evenemang.

Vägval: Mantorp är utbyggt kring vägarna. Genom pendeltågets nystart 1993 har möjligheten till arbetsresor till och från orten ökat.

Problem: Vid en snabb förändring kan storskaliga system vara svåra att ändra. Förändrade förutsättningar för vägtrafiksystemet utgör ett särskilt hot.

5 Effektivitet: Är strukturerna resurseffektiva och drifts-ekonomiska?

Mantorp har en effektiv grundstruktur. Orten har goda trafikmöjligheter, fjärrvärme- och bredbandsnät. Gatu- och ledningsnät ligger sammankopplat, men bebyggelsestrukturen är relativt gles.

Vägval: Kommunen satsar på tätorten för dess robusta infrastruktur. Ny överföringsledning för va-nät planeras från Gudhem till Mjölby för effektivare avloppshantering.

Problem: Risk för ökad utglesning av bebyggelsestrukturen finns. Centrala delar söder om järnvägen bör reserveras för tätare bebyggelse. Om möjligt bör olika typer av grupphusbebyggelse prövas i alla nya bostadsområden.

6 Identitet: Bygger förslaget upp och stärker en stark och positiv identitet för orten?

Hemkänsla, skönhet och upplevelser är viktigt. Trots sin unga historia har Mantorp en stark lokal identitet, mycket förknippad med besöksnäringarna men också i föreningslivet. Kulturmiljön skall brukas och bevaras.

Problem: Kvalitet och skönhetsaspekter är svåra att värdera. Det händer att estetik underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden. Föreningslivet saknar lokaler med låga hyror. Detsamma gäller mindre företag.

Trafikföringen i staden påverkar identiteten. Om en trafikled som tidigare separerat två stadsdelar utvecklas till stadsgata flyttas kanske tyngdpunkten för berörda områden. Ökad tillgänglighet och

genomfart kan upplevas som intrång, något som behandlas under rubriken Stadsliv. Externhandeln påverkar sociala mönster.

7 Energiåtgång för transporter: Bidrar planen till att energin för lokalt transportarbete begränsas?

Nya gång- och cykelvägar ökar intern rörlighet, men stor utpendling innebär mycket transportarbete med bil, även om många nyttjar tåg.

Vägval: Planen anvisar möjlighet att på sikt utveckla bostadslägen i nära anslutning till pendeltåg.

Problem: Risken med alltför långtgående ”bandstad” är att människor tar bilen till stationen och i förekommande fall fortsätter med bilen hela vägen.

8 Risk och störningar: Bidrar planen till att skapa förutsättningar för en stad med rimliga risker och störningar?

Miljö, hälsa och säkerhet hanteras särskilt. Översiktliga studier har utförts kring buller, översvämning och trafiksäkerhet.

Vägval: Blandad villastad med inslag av verksamheter utan större omgivningspåverkan förordas. Skyddszoner uppmärksammas i den fortlöpande planeringen för att slå vakt om grannskapet frid och verksamhetsutövarens möjlighet att utvecklas.

Problem: Trafikanläggningarna, främst motorvägen, upplevs som störande och utgör samtidigt en grundläggande förutsättning för orten. Detsamma kan i viss mån sägas även om de stora besöksnäringsarna som genom trafikstring och buller påverkar stora grannskap. Järnvägen utgör barriär för utbyte och expansion söderut. Miljöfaktorer måste uppmärksammas fortlöpande.

Räddningstjänsten har uppmärksammat begränsad insatstid.

9 Hälsa: Bidrar planen till goda förutsättningar för ett hälsosamt liv?

Grönområden ökas till nytta för motion och annan rekreation. Planen och cykelutredning 2002 är inriktad på 0-visionen och cykling.

Vägval: Idrottsföreningar samordnar sin verksamhet till Klämmestorp där sportanläggningen byggs ut.

Problem: Om föreningsverksamhet flyttas till Klämmestorp kan idrottsplats för lokalt grannskapet komma att läggas ned och bebyggas.

10 Hushållning, kretslopp och ekologi: Hushållar planen med mark och andra ändliga resurser eller irreversibla ingrepp på ett klokt sätt? Bidrar planen till förutsättningar för lokala kretslopp?

Planens ambitionen är att hushålla med mark och anvisa utrymme för grönstruktur

Vid nybyggnad och förnyelse ska lokalt omhändertagande eller magasinering av dagvatten eftersträvas.

Vägval: Trädgårdsstadens idé är ett utbyte mellan stad och land.

Denna gräns stärks till nytta för såväl omkringliggande jordbruksproduktion och stadens tekniska system. Satsning har gjorts på relativt storskaliga produktionssystem. Grönområden ger utrymme för mindre odling, men inte storskalig återvinning för organsikt kretslopp.

Problem: Bostäder, verksamheter och nya vägsträckningar kommer delvis att påverka områden som i andra perspektiv bedöms värdefulla, såsom jordbruksmark som här oftast har hög produktionsförmåga. I planeringen är det viktigt att värdera olika intressen och göra avvägningar för en samlad bra utveckling.